

Escriptor.

Dues són les obsessions principals d'en Jordi Benito, les quals coneixem força bé tots aquells qui hi hem col·laborat, amb ell: la de voler fer art i la de no voler-lo fer.

I una tal contradicció insòlita —que per ell és viscuda tot sovint dolorosament— repercuteix de manera positiva en la seva pràctica artística. Ja que així aquesta roman al marge de qualsevol mena de voluntarisme —el qual, en principi, resulta una actitud nefasta per a l'art—; i d'aquí prové la necessitat, per a Benito, de lliurar-se a una improvisació altament creativa.

I si ell vol fer art és, simplement, perquè li agrada de realitzar-ne i perquè hom li ho va demanant. I si, alhora i paradoxalment, no vol fer-ne pas és per tal com, intel·ligentment intuïtiu, no cau en el parany tòpic —que pot ésser ingenu o més o menys inconscientment oportunista— de pensar-se que té coses a dir, a expressar.

Com tots els grans artistes lúcids, no gens naïfs, en Jordi Benito sap que l'art veritable no neix pas d'una voluntat d'expressió. I, en conseqüència, es resisteix a produir artificis, que és allò en què consisteix l'art. I tanmateix, seduït per l'artifici de l'art, el desitja, el duu a cap, i li és infidel.

I per això les seves obres són fragments d'escenografies i d'actes d'una composició operística impossible, amb el benentès que el drama líric suposa la suma de gèneres més artificiosa.

I de l'òpera inefable i genial que és tota l'obra de Benito, en formen part importantíssima aquelles peces que efectua del tot espontàniament, impremeditadament, en l'indret on se li acaben d'ocórrer i davant els espectadors, gairebé involuntaris, que tenen la gran sort d'ésser-hi.

Escritor.

Dos son las obsesiones principales de Jordi Benito, que conocemos bastante bien todos los que hemos colaborado con él: la de querer hacer arte y la de no querer hacerlo.

Y una contradicción así, insólita —que es vivida por él frecuentemente de manera dolorosa— repercute positivamente en su práctica artística. Ya que de esta forma ésta permanece al margen de cualquier tipo de voluntarismo —el cual, en principio, resulta una actitud nefasta para el arte—; y de aquí procede la necesidad, para Benito, de librarse a una improvisación altamente creativa.

Y si él quiere hacer arte es, simplemente, porque le gusta realizarlo y porque se lo van pidiendo. Y si, a la vez y paradójicamente, no quiere hacerlo, es porque, inteligentemente intuitivo, no cae en la trampa tónica —que puede ser ingenua o más o menos inconscientemente oportunista— de pensar que tiene cosas que decir, que expresar.

Como todos los grandes artistas lúcidos, nada naïfs, Jordi Benito sabe que el arte verdadero no nace de una voluntad de expresión. Y, por tanto, se resiste a producir artificios, que es en lo que consiste el arte. Y sin embargo, seducido por el artificio del arte, lo desea, lo lleva a cabo, y le es infiel.

Y por ello sus obras son fragmentos de escenografías y de actos de una composición operística imposible, teniendo claro que el drama lírico supone la suma de géneros más artificiosa.

Y de la ópera inefable y genial que es toda la obra de Benito forman una parte importantísima aquellas piezas que efectúa con total espontaneidad, con impremeditación, en el lugar donde se le acaban de ocurrir y ante los espectado-

En descriuré, breument, tres de meravellosament benitanes d'aquestes obres no catalogades enlloc.

La primera n'és una instal·lació que va fer el 1984, una nit, al Carç (una masia de Puigmoltó, al Garraf): ell dormint amb un porc ibèric lligat al seu costat, al mateix llit.

La segona n'és una acció que realitzà, el 1988, al màgic autòdrom de Terramar (al terme de Ribes, vora el Vinyet de Sitges). Hi passejàvem uns quants artistes i, en passar per un revolt amb un peralt quasi vertical, de sobte "lo Benito" (talment es feia dir aleshores) arrencà a córrer pendent amunt per tal d'arribar-hi al cim. Fracassà i tornà a provar-ho una altra vegada, i una altra, i es tragué les sabates, i vinga intentar-ho, i se li feien esvorancs als mitjons, i li començaren a sagnar les plantes dels peus, fins que, a l'últim, durant un instant, assolí la part més alta de l'impressionant peralt. Certament, si ho hagués vist (encara que només fos en vídeo o en fotografia), el mític "performer" conceptual Vitto Acconci hauria plorat d'emoció i en Benito haguera esdevingut el seu mestre.

I la tercera peça, la va fer el 1978, a la Pobleta de Vellveí (al Pallars Jussà). Tornàvem uns set amics de fer una excursioneta i vam veure com una àliga immensa es precipitava en picat cap a un prat i hi garfia un conill, amb el qual a les urpes s'enlairà tot seguit fins a una altura molt i molt considerable, des d'on deixà caure la presa; i l'ocellot tornà a baixar per endur-se-la i menjar-se-la.

Lavors, en Jordi Benito, gairebé sense dir ni piu, es llevà l'abric, l'envaginà —era folrat amb una pell semblant a la de be—, se'l posà a les espatlles, anà cap al mig del prat i s'hi situà de quatre grapes, a fi que l'àliga es pensés que ell era un be. I, efectivament, aviat aparegué l'au, que volà en cercles damunt el prat, on en Benito, agenollat i amb les mans a terra es movia a poc a poc. I, de cop i volta, aquell monstre garfi l'abric, i l'artista s'hi aferrà amb les dues mans, una a cadascuna de les dues butxaques, mentre la fera s'envolava amb l'abric i en Benito a sota. I al cap d'uns segons, i des d'uns cinc metres d'altura, aquest es deixà caure sobre un apilament

res, quasi involuntarios, que tienen la gran suerte de estar allí.

Describiré, brevemente, tres de ellas maravillosamente benitanas, obras de éstas no catalogadas en ninguna parte.

La primera es una instalación que hizo el 1984, una noche, en el Carç (una masia de Puigmoltó, en el Garraf): él durmiendo con un cerdo ibérico atado a su lado, en la misma cama.

La segunda es una acción que realizó, en 1988, en el mágico autódromo de Terramar (en el término municipal de Ribes, cerca del Vinyet de Sitges). Paseábamos por allí unos cuantos artistas y, al pasar por una curva con un peralte casi vertical, de repente, "lo Benito" (así se hacía llamar entonces) se puso a correr pendiente arriba a fin de llegar a la cumbre. Fracásó y volvió a intentarlo otra vez, y otra, y se sacó los zapatos, y venga a intentarlo, y se le rompían los calcetines, y le empezaron a sangrar las plantas de los pies, hasta que, al final, durante un instante, alcanzó la parte más alta del impresionante peralte. En verdad, si lo hubiera visto (aunque solamente hubiera sido en vídeo o fotografía) el mítico "performer" conceptual Vitto Acconci, habría llorado de emoción y Benito se habría convertido en su maestro.

Y la tercera pieza la hizo en 1978, en la Pobleta de Vellveí (en el Pallars Jussà). Volvíamos unos siete amigos de una pequeña excursión y vimos como un águila inmensa se precipitaba en picado hacia un prado y pegaba una garfada a un conejo, con el cual en las garras se elevó inmediatamente hasta una altura muy considerable, desde donde dejó caer la presa; y el pajarro volvió a bajar para llevársela y comérsela.

Entonces, Jordi Benito, casi sin abrir boca, se quitó el abrigo, lo envaginó —estaba forrado con una piel parecida a la del cordero—, se lo puso sobre los hombros, se fue hacia la mitad del prado y se plantó a cuatro patas, para que el águila pensara que él era un cordero. Y, efectivamente, pronto apareció el ave, que voló en círculos sobre el prado, donde Benito, arrodillado y con las manos en el suelo, se movía poco a poco. Y, de repente, aquel monstruo pegó garfada al abrigo, y el artista lo aferró con las dos

ample de bales de palla. I uns centenars de metres més enllà, l'abric anava caient des de l'airecel.

Aquesta acció colpí braument Fidel Castro en ésser-li contada per Jordi Benito mateix quan aquest fou rebut per aquell a Camagüey (Cuba), el mes de març propassat. I el dirigent cubà li proposà de fer una "performance", si fa no fa similar a la de l'àliga, amb un tauró i al mar de les Antilles, la qual potser serà realitzada l'estiu propvenent. I en podrem veure una gravació en vídeo.

Una llista extensa (i si pogués ésser, completa) —feta a consciència i amb cada peça ben explicada— de les obres no documentades de Jordi Benito és una feinada que algun dia algú haurà de fer.

manos, una en cada uno de los dos bolsillos, mientras la fiera arrancaba el vuelo con el abrigo y Benito debajo. Y al cabo de unos segundos, y desde unos cinco metros de altura, éste se soltó sobre un ancho montón de pacas de paja. Y unos centenares de metros más allá, el abrigo iba cayendo desde el cielo.

Esta acción impresionó en gran manera a Fidel Castro al serle contada por el propio Jordi Benito cuando éste fue recibido por aquél en Camagüey (Cuba), el pasado marzo. Y el dirigente cubano le propuso hacer una "performance", más o menos similar a la del águila, con un tiburón y en el mar de las Antillas, la cual quizás se realizará el verano próximo. Y podremos ver una grabación en vídeo.

Una lista extensa (y si pudiera ser, completa) —hecha a conciencia y con cada pieza bien explicada— de las obras no documentadas de Jordi Benito es un empeño que algún día tendrá que hacerse.